

Saksframlegg

KOMMUNEDELPLAN TJENESTER TIL ELDRE OVER 67 ÅR I PERIODEN 2011-2020

Arkivsaksnr.: 11/17083

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

Bystyret vedtar kommunedelplan for tjenester til eldre over 67 år for perioden 2011-2020

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Bakgrunn

Eldreplan for perioden 2007-2015 ble vedtatt i bystyret i desember 2006. Bystyret vedtok høsten 2010 en revidering av Eldreplanen. Ny kunnskap og fremskriving av demografiske data gjør det nødvendig å sette nye mål for planperioden 2011-2020.

Den nye planen har status som kommunedelplan for tjenester til eldre i perioden 2011-2020.

Formålet med ny kommunedelplan for tjenester til eldre er:

1. Å sikre at helse- og velferdstjenester til eldre er av god faglig kvalitet.
2. Helse- og velferdstjenesten skal bidra til at Trondheim by skal være en god by å bli gammel i.
3. Kommunedelplan for tjenester til eldre skal være et verktøy for politisk styring.
4. Den nye planen skal være et verktøy for kommunens medarbeidere i tjenesteutviklingen og i utarbeidelse av fagplaner og virksomhetsplaner

Planen beskriver status og utfordringer i planperioden og kommer med forslag til nye mål og tiltak og beskriver fem satsningsområder. Kommunedelplan for tjenester til eldre har en integrert handlingsdel som vil være et godt grunnlag for beslutninger. Det helsefremmende og forebyggende helsearbeid har nå fått et større fokus i den nye planen.

Planprosesser og medvirkning

Arbeidet med den nye kommunedelplanen for tjenester til eldre har hatt en bred planprosess. For å sikre en bred medvirkning har både planprogrammet og utkast til ny plan vært annonsert i Adresseavisen og på nettet samt vært ute på høring i 6 uker. Dette er i tråd med kravene i plan- og bygningsloven. I tillegg er planen sendt ut til alle aktuelle samarbeidspartnere, fylkeskommune og nabokommuner. Utkast til ny plan har vært presentert for HV-komiteen, Eldrerådet, Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (KFU) og fagorganisasjonene.

Hørings svar

Det er kommet inn 6 hørings svar som alle legges ved saken sammen med adresseliste for høring av Kommunedelplan for tjenester til eldre. I arbeidet med planen er de fleste innspill og tilbakemeldinger blitt tatt med.

I hørings svarene pekes det blant annet på:

Trondheim kommune

Fra Eldrerådet: *”Det bør satses på å styrke dagtilbudet med flere dagsenter slik at flere får delta i sosialt samvær. Det kulturelle tilbudet er utrolig viktig for eldre, og kanskje spesielt for demente. Denne satsingen bør intensiveres.”*

Tilbakemeldinger fra KFU sier blant annet: *”Trygghet og brukermedvirkning er viktige faktorer for å lykkes med planen. I tillegg pekes det på: ”viktigheten av god kommunikasjon mellom de forskjellige nivåene mellom ledelsen og de som utfører tjenestene.”* Kreftforeningen sier blant annet: *”at Trondheim kommune særlig bør sikre økt kompetanse blant fastleger slik at tidlige tegn på kreftsykdom ikke overses. Kommunen må sikre at sykehjemmene har palliativ kompetanse og tilgang på leger og annet personelle med kompetanse på geriatri og palliasjon”.*

Utformingen av Handlingsdelen er endret en del, på bakgrunn av de innspill som har kommet gjennom høringsprosessen.

Utfordringer i planperioden

I utfordringskapitlet beskrives status både på måloppnåelse av eksisterende eldreplan og et så realistisk utfordringsbilde som mulig.

Utfordringsbildet for planperioden tar utgangspunkt i status på eksisterende tjenester til eldre. Planen beskriver fem satsingsområder som er sentrale i planperioden:

- Samhandlingsreform – ny kommunerolle.
- Fag og tjenesteutvikling i helse og omsorgstjenesten.
- Rekruttering.
- Velferdsteknologi.
- Samarbeid med frivillig sektor.

Samhandlingsreform – ny kommunerolle

Samhandlingsreformen er med på å forme en ny kommunerolle, og det legges opp til sterkere fokus på forebygging, understøttelse av egenmestring, tidlig intervensjon og lavterskeltilbud.

Dette forutsetter økt kompetanse og en styrket fagutvikling i kommunesektoren. Kommunens kompetansebehov og derved også utvikling i kompetansesammensetning vil endres. Dette vil påvirke behovet for tverrfaglig kompetanse innen tjenesteområdene og spesielt andelen høgskoleutdannede helsearbeidere.

Samarbeid om utvikling av gode pasientforløp blir viktig både i og mellom de ulike kommunale tjenester, på tvers av forvaltningsnivå og gjennom interkommunalt samarbeid.

Utskrivningsklare pasienter vil sannsynligvis fortsatt være en stor utfordring i årene som kommer, og særlig dersom finansieringsmodellen i samhandlingsreformen gjennomføres.

Fag- og tjenesteutvikling i helse- og omsorgstjenesten

Samhandlingsreformen og et økt fokus på helsefremmende og forebyggende arbeid vil i årene framover påvirke tjenesteutviklingen. Trondheim kommune arbeider for at tidlig intervensjon, helsefremming og forebygging skal gjennomsyre alle ledd i tiltakskjeden.

St. Olavs Hospital skriver pasientene ut på et stadig tidligere tidspunkt og foretar mange inngrep og konsultasjoner som dagkirurgi og poliklinisk virksomhet. Dette medfører at en del pasienter overføres til kommunene i en ustabil medisinsk situasjon og med et dårligere funksjonsnivå og/eller mer komplekse tilstander enn for få år tilbake. Dette utfordrer kompetansen og flerfagligheten til helsetjenestene da denne utviklingen bare vil fortsette.

Trondheim kommune

Samarbeid med familie og nettverk

En viktig strategi i planperioden vil være en sterkere satsing på samarbeid med familie og nettverk, forebygging og tidlig intervensjon for å møte framtidens utfordringer. En konsekvens av dette vil være å dreie ressursbruken mot mer forebyggende tiltak og helsetjenester. Lærings- og mestringssenter er et eksempel på en ny oppgave som krever tett samarbeid med brukerorganisasjoner, familie og lokalsamfunn.

I fremtiden må en i større grad ta utgangspunkt i at det er fire grunnleggende pilarer;

- Familien, eget nettverk og lokalsamfunn.
- Tjenester i hjemmet.
- Helsehus.
- Helse - og velferdssentre.
-

Helsefremmende arbeid er tiltak som bedrer livskvaliteten, trivselen og muligheten til å mestre de utfordringer og belastninger en utsettes for i dagliglivet. Helsefremmende arbeid handler om å gi mennesker sterkere kontroll over forhold som påvirker egen helse og livskvalitet, og det forutsetter fokus både på individuelle og samfunnsmessige forhold.

Rekruttering

Rekruttering av nok kompetent helsepersonell vil derfor bli svært avgjørende for å lykkes i planperioden. Helse- og velferdstjenesten må fremstå som en attraktiv arbeidsplass i konkurranse med andre arbeidsplasser for å sikre nok fremtidig arbeidskraft. Dette vil utfordre dagens arbeidstidsordninger, tjenestens karakter og tradisjoner mht heltids- og deltidstidordninger. Trondheim kommune må derfor ha flere virkemidler som motiverer til nyrekruttering, og at ansatte dekker kommunes arbeidskraftbehov.

Velferdsteknologi

Velferdsteknologi er lansert som et viktig tiltak for å møte framtidens utfordringer innenfor eldreomsorgen. Hovedformålet er å ta i bruk teknologiske løsninger som et supplement til ordinære helse- og omsorgstjenester. Velferdsteknologi skal understøtte en bedre og mer målrettet omsorg med fokus på selvstendighet, mestring, tryggere hverdag og mulighet til å bo lenger i hjemmet. Ulike utfordringer rundt velferdsteknologi er beskrevet i en egen sak som ble lagt frem for politisk behandling i juni 2011.

Samarbeid med frivillig sektor

Økt samhandling med brukere og frivillige lag og organisasjoner er grundig forankret i kommuneplanens samfunnsdel 2009 – 2020. Frivillig arbeid har stor samfunnsmessig betydning ved at det bidrar til trivsel og trygghet i lokalsamfunnet, bygging av sosial kapital og et levende lokaldemokrati. For at vi skal få til et strategisk samarbeid med frivillig sektor, må vi ta på alvor at ”frivilligheten næres av lyst”. Som kommune er det derfor avgjørende viktig at vi makter å legge til rette for god samhandling med og stimulerer frivillig sektor slik at de ser verdien i å samhandle med Trondheim kommune.

Usikkerhetsmomenter i planperioden

Veksten i eldre, og spesielt veksten i aldersgruppen 90+, vil gi oss utfordringer med hensyn på utbygging av sykehjemsplasser. Sykehjemsplasser er kostnads- og arealkrevende, og det vil være utfordrende å finne inndekning innenfor realistiske økonomiske rammebetingelsene samt egnede arealer for nybygg. Antallet sykehjemsplasser avhenger i stor grad av bruken av korttidsplasser, sirkulasjonstid og nivået på det øvrige tjenesteapparatet, samt satsing på forebygging og tilbud som øker den enkeltes mestringsevne og livskvalitet, og styrking av struktur og kompetanse i hjemmetjenesten.

Trondheim kommune

Samhandlingsreformen gir kommunene et medansvar fra 1.1.2012 for å finansiere driften av sykehusene. Kommunene vil også måtte betale 4000,- per døgn for utskrivningsklare fra og med dag 1, mot 1600,- fra og med dag 11 i dagens ordning. Dagens medfinansieringsordning gir kommunene svake incentiver til å etablere alternative tilbud. Med mindre kommunene klarer å etablere tilbud til 1/5 del av kostnaden på sykehuset, så vil ikke dagens ordning dekke merkostnadene. Den økonomiske risikoen ved Samhandlingsreformen er i stor grad lagt til kommunene. En mulig konsekvens er at innføringen av Samhandlingsreformen vil gå utover annet kommunalt tjenestetilbud. Det er en spesiell utfordring at kommunene innen 2016 skal ha etablert akutttilbud til flere, men til ennå ikke nærmere angitte pasientgrupper, slik at sykehusene kan legge ned enda flere sengeplasser.

Rådmannen vil komme tilbake til videre oppfølging og konkrete bevilgninger i de årlige rulleringene av kommuneplanens handlingsdel med økonomiplan.

Konklusjon

Bystyret vedtar kommunedelplan for tjenester til eldre over 67 år for perioden 2011-2020.

Rådmannen i Trondheim, 20.06.2011

Helge Garåsen
kommunaldirektør

Eli Jahn Hjorth
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: Kommunedelplan for tjenester til eldre over 67 år i perioden 2011-2020

Høringssvar fra:

Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne

Eldrerådet

Kreftforeningen

Enhet for ergoterapitjeneste

Enhet for fysioterapitjenester

Søbstad helsehus

Adresseliste for høring av Kommunedelplan for tjenester til eldre over 67 år

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)